

Teol. tri Anni Maria Laato puhui 15-vuotisjuhlissa

STI:n 15-vuotisjuhlissa Helsingin Vanhassa kirkossa puhuivat teologian tohtori Anni Maria Laato, STI:n nykyinen puheenjohtaja, toiminnanjohtaja Seppo Suokunnas sekä entinen puheenjohtaja, emerituspiispa Olavi Rimpiläinen. Juhlissa musisoi opiskelijoiden yhtye Signifer.

Tässä katkelma Anni Maria Laaton puheesta:

”Varhaiskirkossa katsottiin apostolisuus oikean opin takeeksi. Heti alusta asti muotoiltiin myös uskon tiivistelmiä, pieniä uskontunnustuksia, joihin oikea oppi oli kiteytetty. 200-luvulla Tertullianus kutsuu niitä nimellä ”uskon sääntö” (regula fidei) tai ”totuuden sääntö” (regula veritatis). Hänelläkin on monta eri versiota uskon säännöistä, toiset lyhyempiä, toiset laajempia, kuitenkin ne eivät ole sisällöllisesti ristiriidassa toistensa kanssa. Kirkossa on sittemmin ajateltu, että jos jonkun opetus on samassa linjassa apostolien ja uskon säännön kanssa, hän opettaa oikein eikä keksi juttuja omasta päästään.

Pitkään olikin niin, ettei tieteellisen tutkimuksen ja kirkon opetuksen välillä ollut sen suurempia jännitteitä. Viimeisten vuosisatojen aikana tieteitten kehitys on, kuten tiedämme, muuttanut tätä asiaa. Nykyään keskustellaan paljonkin kirkon opin ja tieteellisen teologian suhteesta, vaikka periaatteessa ero on ihan selvä.

Tämän päivän tieteellisen tutkimuksen yksi lähtökohdista on se, että tutkittava asia selitetään maailmansisäisesti, eli Jumalaa tai ihmeitä ei voida ottaa mukaan selitykseen. Se onkin hyvä periaate: tiede ei pysty selittämään ihmeitä rationaalisesti. Sinä päivänä kun ne selitettäisiin, ne eivät enää olisi ihmeitä. Tällä periaatteella on tunne-

tusti myös omat ajoituksensa.

Kirkon lähtökohta taas tietenkin on se, että Jumala on ja että hän on ilmoittanut itsensä Jeesuksessa Kristuksessa ja että tämä ilmoitus on meillä Raamatussa. On selvää, että tiede ei voi sanoa, että Jumala on olemassa, mutta yhtä selvää on, että kirkko on aika lässähtänyt, jos sen sanoma jää tälle tasolle.

Kirkon kannalta on hyvä asia, että tieteellistä raamatuntutkimusta ja muutakin teologista tutkimusta tehdään, niin tiedekunnissa kuin STI:ssä. Tiedämme nyt enemmän kuin koskaan siitä maailmasta ja niistä historiallisista tilanteista, joissa VT:n ja UT:n kirjat on kirjoitettu. Esimerkiksi jotkut arkeologiset löydöt, kuten yliappi Kaifaan luulipas, tekevät Raamatun maailman todellisemmaksi. Raamatussa itsessäänkin historia ja Jumalan toiminta historiassa ovat kes-

keisiä asioita. Sellainen teologia, jota nykyään silloin tällöin näkee, jonka mukaan historialliset tosiasiat ovat yhdentekeviä ja tärkeää on vain hengellinen sanoma, riistää profeetalliselta ja apostoliselta uskolta sen oleellisen luonteen: profeetat ja apostolit todistavat Jumalan suurista teoista historiassa. Evankeliumin sanoma kytkeytyy historiasa tapahtuneisiin tosiasioihin, kuten uskontunnustukset niin osuvasti kiteyttävät: ”kärsi Pontius Pilatuksen aikana, ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin, nousi kuolleista kolmantena päivänä ...”

